

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte predsedníčky JUDr. M. Fridovej a členov senátu JUDr. Juraja Semana, JUDr. Petra Dukesa, JUDr. Jany Zemaníkovej a JUDr. Beaty Miničovej, v právnej veci žalobcu **O.**, IČO: X., zast. JUDr. J., proti žalovanému **JUDr. A.**, zast. JUDr. P., **o vydanie zmenky**, na dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. mája 2004 č. k. 5 Cb 14/02-127, v časti týkajúcej sa náhrady trov konania a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2005 č. k. 7 Obo 320/04-150, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie v časti týkajúcej sa náhrady trov konania a v časti týkajúcej sa náhrady trov odvolacieho konania takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcovi trovy dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Mimoriadnym dovolaním napadnutými rozhodnutiami Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorý vyhovel žalobe a žalovanému uložil povinnosť vydať žalobcovi žalobcom vystavenú vlastnú zmenku na sumu

3 000 000,- Sk v prospech JUDr. A. Prvostupňový súd mal preukázané, že návrh žalobcu bol dôvodný jednak v čase jeho podania a dôvodným bol aj v čase jeho vyhlásenia. Poukázal na to, že svedok Ing. J. mal zmenku na sumu 3 000 000,- Sk u seba napriek tomu, že preplatenie zmenky bolo kryté vinkuláciou peňažných prostriedkov v prospech žalovaného, zmenku žalobcovi nevydal. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že žalovanému uložil, aby žalobcovi zaplatil trovy konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, sa stotožnil so skutkovými závermi súdu prvého stupňa a poukázal na to, že v čase rozhodovania vo veci samej nič nebránilo žalovanému splniť si zmluvnú povinnosť a žalobcovi vydať predmetnú zmenku. Uviedol, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že medzi účastníkmi bola 30. apríla 2001 uzavretá dohoda o zaplatení rozdeleného zisku. Vyplatenie zisku v zmysle uvedenej dohody bolo kryté vlastnými zmenkami O., vystavenými v prospech JUDr. A. s tým, že uvedený majiteľ zmenky vráti vystaviteľovi proti vyplatenému zisku, ktorý je týmito zmenkami krytý. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že zmenkou zabezpečená povinnosť zanikla zaplatením, preto nie je dôvod, aby žalovaný naďalej držal predmetnú zabezpečovaciu zmenku. Žalovaný musí splniť povinnosť, ku ktorej sa zaviazal v dohode z 30. apríla 2001. V čase, keď prvostupňový súd vo veci rozhodoval, nič nebránilo žalovanému splniť si zmluvnú povinnosť a žalobcovi vydať predmetnú zmenku. Keďže tak nekonal, súd rozhodol vecne správne, keď mu to uložil. Na tomto základe napadnutý rozsudok, ako vecne správny, podľa § 219 OSP potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP podľa úspechu v spore a žalovanému uložil, aby žalobcovi zaplatil trovy odvolacieho konania.

Proti rozhodnutiam prvostupňového, aj odvolacieho súdu, v časti týkajúcej sa náhrady trov konania podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Uviedol, že v občianskom súdnom konaní sú súdy povinné postupovať tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov dbať, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a konanie bolo jednou zo záruk zákonnosti a slúžilo na jej upevňovanie a rozvíjanie. Poukázal pritom na znenie ustanovení § 143 a § 224 ods. 1 OSP, ako aj § 39 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového s tým, že súdy pri prejednávaní veci nepostupovali v súlade s označenými zákonnými ustanoveniami. Predmetom konania bol návrh žalobcu O. o vydanie vlastnej zmenky z 30. apríla 2001 žalovaným. Súd žalobnému návrhu vyhovel a v odôvodnení konštatoval, že návrh žalobcu bol dôvodný už v čase jeho podania

a z uvedeného dôvodu o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP. S uvedeným právnym záverom prvostupňového súdu v časti rozhodnutia o trovách konania sa nestotožňuje. Zmenka, ktorá bola predmetom sporu, bola vystavená ako vlastná zmenka žalobcom a slúžila ako zabezpečovací inštitút pre splnenie záväzkov žalobcu z dohody o vyplatení rozdeleného zisku z 30. apríla 2001. Z predmetnej dohody nesporne vyplýva, že zisk vo výške 5 000 000,- Sk bude JUDr. A. vyplatený v dvoch splátkach, a to 2 000 000,- Sk v lehote do 30. septembra 2001 a 3 000 000,- Sk v lehote do 31. decembra 2001, pričom tieto budú prevedené na účet č. X. v P. V čase podania návrhu na vydanie zmenky z 30. apríla 2001 nebola na účet odporcu vyplatená suma 3 000 000,- Sk. Došlo iba k vinkulácii sumy z predmetu dohody na účte navrhovateľa a jej výplata bola podmienená vrátením zmenky. Vinkulácia bola v rozpore s dohodou o zaplatení rozdeleného zisku, nakoľko plnenie malo byť výlučne na účet navrhovateľa. Tieto skutočnosti potvrdzujú aj výpovede žalobcu, ako aj žalovaného, že k plneniu zo zmenky zo strany žalobcu došlo na základe právoplatného zmenkového platobného rozkazu č. k. 3 Zm 39/02-11 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Obo 93/03 a 7 Obo 94/03, a to v rámci exekučného konania. Neobstojí teda tvrdenie súdu, že svedok Ing. J. mal v čase vinkulácie predmetnej sumy v držbe zmenky a tieto nevydal, ale opäť ich vrátil žalovanému, nakoľko k preplateniu sumy nedošlo v súlade s dohodou. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že peňažné prostriedky boli vinkulované v prospech žalovaného na predloženie 2 ks zmeniek z 30. júna 2001 a 31. decembra 2001, pričom predmetom sporu bola zmenka z 30. apríla 2001. Nakoľko v čase podania návrhu nebolo odporcovi plnené, nebol povinný zmenku vydať. Žalobný návrh sa stal dôvodný až po tom, keď došlo k plneniu zo strany žalovaného, v tejto súvislosti konajúce súdy aplikovali ustanovenie § 154 ods. 1 OSP. Vychádzajúc z uvedeného mal prvostupňový súd rozhodnúť o trovách konania podľa ustanovenia § 143 OSP, ktoré umožňuje priznať náhradu trov konania žalovanému, hoci nemal vo veci úspech. Žalovaný v konkrétnom prípade svojím konaním nedal príčinu k podaniu žaloby, nakoľko neporušil svoju povinnosť zmenku vydať. Návrh bol v čase jeho podania predčasný. Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania mal v intenciách ustanovenia § 143 OSP postupovať aj odvolací súd. Je toho názoru, že konajúce súdy naznačeným spôsobom nepostupovali a pri rozhodovaní o trovách konania aplikovali nesprávne ustanovenie OSP, vec následne nesprávne právne posúdili. Navrhuje, aby v napadnutých častiach výroku o trovách konania dovolací súd obidve rozhodnutia zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, prejednal mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky a toto ako nedôvodné zamietol. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu vo veci samej bolo vydanie vlastnej zmenky žalobcu žalovaným, ktorá zabezpečovala splnenie záväzku žalobcu z dohody o vyplatení zisku. Prvostupňový súd žalobe vyhovel a žalovanému uložil povinnosť vydať žalobcovi ním vystavenú vlastnú zmenku z 30. apríla 2001 na sumu 3 000 000,- Sk v prospech JUDr. A., so splatnosťou 31. decembra 2001, na ktorej ako ručiteľ vystupuje Ing. J. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP. Uviedol, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že návrh žalobcu bol dôvodný v čase jeho podania a dôvodným bol aj v čase vyhlásenia rozsudku. Úspešnému žalobcovi preto priznal plnú náhradu trov konania. Tento rozsudok ako vecne správny odvolací súd podľa § 219 OSP potvrdil a o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP, teda podľa úspechu žalobcu aj v odvolacom konaní. Generálny prokurátor bol toho názoru, že súdy o trovách konania nerozhodli správne, keď rozhodovali podľa § 142 ods. 1 OSP, pretože žaloba bola podaná predčasne a súdy pri rozhodovaní mali o trovách konania rozhodnúť podľa § 143 OSP. Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie, alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Podľa § 143 OSP odporca, ktorý nemal úspech vo veci, má právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ak svojím správaním nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania. Podľa § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie. O trovách konania rozhoduje spravidla súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Ustanovenie § 142 ods. 1 OSP upravuje rozhodovanie o náhrade trov konania podľa miery úspechu vo veci samej. To znamená, že účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu účelne vynaložených trov konania. Podľa § 154 ods. 1 OSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Popri tom je však z hľadiska rozhodovania o trovách konania potrebné vziať do úvahy o tom, či išlo o účelne vynaložené trovy konania, aj ďalšie skutočnosti. V predmetnom prípade však súdy vychádzali pri rozhodovaní o trovách konania zo skutočnosti, že žaloba bola podaná dôvodne a dôvodná bola aj v čase vyhlásenia rozhodnutia, keď žalobe o veci samej vyhovelí. Dôvodne preto rozhodli o trovách konania podľa § 142 ods. 1 OSP, teda podľa úspechu v spore. Mimoriadnym dovolaním boli napadnuté rozhodnutia súdov len v časti týkajúcej sa trov konania, čím bol dovolací súd viazaný a nemal dôvod preskúmavať

dôvodnosť žaloby v čase jej podania, pretože dovolanie sa netýkalo veci samej. Podľa § 243i ods. 2 OSP v konaní o mimoriadnom dovolaní platia primerane ustanovenia o konaní na dovolacom súde (§ 242 až § 243c), ak tento zákon neustanovuje niečo iné. Podľa § 243b ods. 1 OSP dovolací súd dovolanie rozsudkom zamietne, ak dôjde k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne, inak napadnuté rozhodnutie zruší. S odkazom na citované ustanovenie dovolací súd mimoriadne dovolanie zamietol. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b ods. 4 OSP v spojení s § 224 ods. 1 a 142 ods. 1, ale pretože úspešný žalobca uplatnené trovy dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby – vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu - podľa § 151 ods. 1 OSP nevyčíslil, dovolací súd mu ich náhradu nepriznal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2008

JUDr. Margita Fridová, v. r.
predsedníčka senátu